

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

**ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Ακαδημαϊκό έτος: 2020-2021

Διδάσκουσα: Δρ Κωνσταντίνα Ραγάζου

Email: koragazo@uth.gr

2^η ΔΙΑΛΕΞΗ

Η έννοια του φόρου

Ο φόρος είναι το μέρος του εισοδήματος που με οριστική και άμεση χρηματική παροχή μεταβιβάζεται από τον πολίτη φυσικό ή νομικό πρόσωπο στον δημόσιο τομέα ώστε να συγκεντρωθούν οι οικονομικοί πόροι που είναι απαραίτητοι για την κάλυψη δημόσιων δαπανών για τις δραστηριότητές τους ώστε να μπορούν να διαθέτουν οι δημόσιοι φορείς τα δημόσια αγαθά δωρεάν στους πολίτες, όπως επίσης και να καλύπτουν τις διάφορες άλλες δαπάνες τους. Επειδή η περιουσία τους είναι περιορισμένη και δεν διαθέτουν άλλους ίδιους πόρους έτσι καλούνται οι πολίτες να καταβάλουν το ποσό που προκύπτει ανάλογα με τις ενέργειες τους.

Οι φόροι αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα, έτσι ώστε να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν στο κοινωνικό σύνολο.

Ο φόρος καταβάλλεται από τους υπηκόους του κράτους αλλά και από άλλα πρόσωπα που ζουν ή εργάζονται όπως αλλοδαποί ,προσωρινά ή μόνιμα εγκατεστημένοι. Οι μορφές του φόρου ποικίλουν μπορεί να προέρχονται από φορολογία εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων αλλά και από αγορά προϊόντων όπως το ΦΠΑ.

Η μορφή των φόρων

Η μορφή των φόρων ποικίλει και προσαρμόζεται στα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες του λαού, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές του δυνατότητες και συγκυρίες, χωρίς να εμποδίζει την ανάπτυξη και πρόοδο της οικονομίας καθώς και την εφαρμογή της φορολογικής δικαιοσύνης.

Η φορολογική πολιτική του κράτους ορίζει και την επιβολή του φόρου είναι αλληλεξαρτώμενες κινήσεις.

Ο φόρος:

- α) επιβάλλεται με νόμο για να εξασφαλισθεί η λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και
- β) αποτελεί μέσο εξασφάλισης δίκαιης και ίσης κατανομής των δημόσιων δαπανών ανάμεσα στους πολίτες, οι οποίοι έχουν καθήκον να καταβάλλουν τη δίκαιη και ίση αυτή εισφορά προς το κράτος, όπως έχει καθοριστεί από τους Νόμους για την ικανοποίηση γενικών αναγκών.

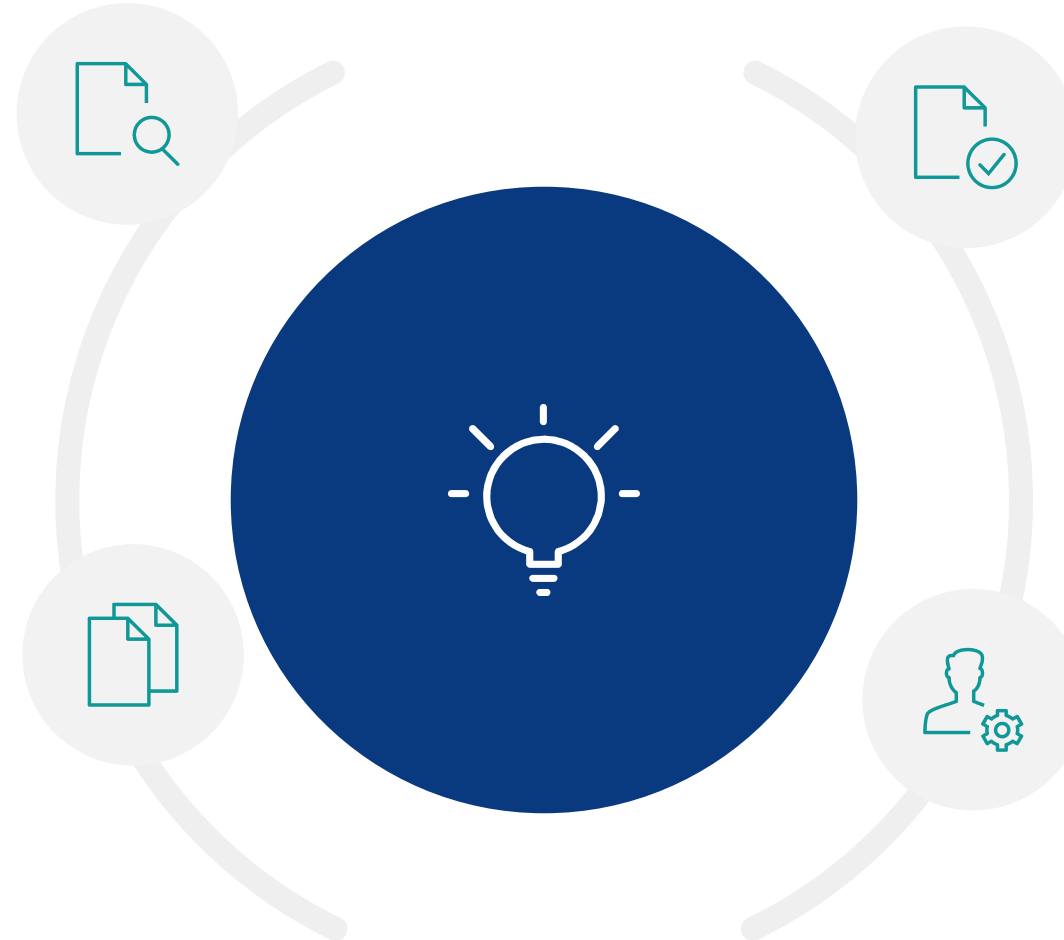
Λειτουργίες των φόρων

Η ταμειυτική λειτουργία

Η ταμειυτική λειτουργία είναι η βασικότερη λειτουργία των φόρων δεν είναι όμως και η μοναδική λειτουργία. Εκτός από αυτήν, οι φόροι επιτελούν και άλλες λειτουργίες, γιατί χρησιμοποιούνται από τους δημόσιους φορείς ως μέσα για την άσκηση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, διακρίνουμε πολλές φορές την οικονομική λειτουργία των φόρων και την κοινωνική λειτουργία των φόρων.

Μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα

Οι φόροι αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα, έτσι ώστε να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν στο κοινωνικό σύνολο. Η λειτουργία αυτή των φόρων είναι γνωστή ως ταμειυτική λειτουργία ή ταμειυτικός σκοπός των φόρων.

Η οικονομική λειτουργία

Η οικονομική λειτουργία των φόρων αναφέρεται στη χρησιμοποίησή τους ως μέσων άσκησης οικονομικής πολιτικής, λ.χ. ανακατανομής των πόρων στατικά, δηλαδή ανάμεσα στα διάφορα αγαθά και τις υπηρεσίες, σταθεροποίησης της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης, καταπολέμησης της ανεργίας και του πληθωρισμού, και προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας.

Η κοινωνική λειτουργία των φόρων

Η κοινωνική λειτουργία των φόρων αναφέρεται στη χρησιμοποίησή τους ως μέσων άσκησης κοινωνικής πολιτικής, δηλαδή βελτίωσης της διανομής του εισοδήματος και του πλούτου.

Είδη και διακρίσεις των φόρων (1/2)

Η διάκριση των φόρων γίνεται με βάση

- Το φορολογικό αντικείμενο
- Το φορολογικό υποκείμενο
- Τη φορολογική βάση
- Τον συντελεστή
- Τον τρόπο υπολογισμού

Είδη και διακρίσεις των φόρων (2/2)

Ανάλογα με το φορολογικό αντικείμενο έχουμε τους

- Φόρους επί του εισοδήματος
- Φόρους επί της περιουσίας (ή κεφαλαίου)
- Φόρους επί της δαπάνης

Ανάλογα με το φορολογικό υποκείμενο έχουμε τους

- Άμεσους φόρους
- Έμμεσους φόρους

Ανάλογα με τη φορολογική βάση έχουμε τους

- Πραγματικούς φόρους
- Προσωπικούς φόρους

Ανάλογα με τον συντελεστή έχουμε τους

- Αναλογικούς φόρους
- Προοδευτικούς φόρους
- Πάγιους φόρους

Ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού έχουμε τους

- Ειδικούς φόρους
- Φόρους κατ' αξία

Άμεσοι και έμμεσοι φόροι

Η πιο σημαντική διάκριση των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους φόρους .

- Οι **άμεσοι** είναι οι φόροι που επιβάλλονται απευθείας στα εισοδήματα των φυσικών/νομικών προσώπων και στην περιουσία είτε είναι ακίνητη , κληρονομίες, δωρεές, γονικές παροχές και λοιπά και το πρόσωπο οφείλει να τον καταβάλλει στο κράτος. Επομένως, άμεσοι φόροι είναι εκείνοι με τους οποίους επιβαρύνεται ο ίδιος ο φορολογούμενος. Οι άμεσοι φόροι διακρίνονται επιπλέον σε προοδευτικούς και αναλογικούς.
- Στους **έμμεσους** φόρους αντίθετα το πρόσωπο που καλείται να αποδώσει τον φόρο με το πρόσωπο που του επιβάλλεται ο φόρος είναι διαφορετικά. Στους έμμεσους φόρους τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες ανεξαρτήτως εισοδήματος ή η περιουσία του φορολογουμένου. Τέτοιοι φόροι έμμεσης φορολόγησης αποτελούν ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ο φόρος κύκλου εργασιών, τα τέλη χαρτοσήμου, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης στα ποτά, καύσιμα, τσιγάρα αλλά και οι δασμοί. Οι έμμεσοι χωρίζονται περεταίρω σε πάγιους, πραγματικούς, προσωπικούς, ειδικούς και φόρους κατ' αξία.

Διάκριση άμεσων και έμμεσων φόρων

Οι άμεσοι φόροι είναι:

- Ο φόρος εισοδήματος
- Ο φόρος κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, γιατί εισπράττονται με βάση ονομαστικούς καταλόγους.

Οι έμμεσοι φόροι είναι:

- Οι δασμοί
- Τα τέλη χαρτοσήμου
- Οι φόροι κατανάλωσης και γενικά όσοι άλλοι εισπράττονται όχι με καταλόγους άλλα με βάση τιμολόγια.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άμεσων φόρων

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα των άμεσων φόρων είναι:

- Δικαιότερο σύστημα φορολόγησης
- Αρχές κοινωνικής δικαιοσύνης λόγω του ότι είναι προοδευτικοί
- Σταθερή απόδοση φόρων
- Ανεπαίσθητο κόστος είσπραξης
- Ο φορολογούμενος γνωρίζει με ακρίβεια το ποσό φορολόγησης
- Ελαστικότητα ως προς τις μεταβολές του εισοδήματος

Μειονεκτήματα των άμεσων φόρων είναι:

- Δεν αποίδονται άμεσα στην φορολογική διοίκηση
- Ευνοικότεροι ως προς την φοροδιαφυγή
- Πολύπλοκη διαδικασία είσπραξης τους

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα έμμεσων φόρων

Οι φόροι στις καταναλωτικές δαπάνες γνωστοί και ως έμμεσοι φόροι παρουσιάζουν τα ακόλουθα κυριότερα πλεονεκτήματα:

- Ευκολότερη είσπραξη
- Εύκολη και γρήγορη καταβολή
- Δύσκολη φοροδιαφυγή
- Απλούστεροι στην εφαρμογή
- Μικρό κόστος για τη φορολογούσα αρχή
- Μικρό κόστος συμμόρφωσης για τη φορολογούσα αρχή
- Προαιρετικοί λόγω την αποφυγής της κατανάλωσης

Μειονεκτήματα των έμμεσων φόρων είναι:

- Αμφίβολη είσπραξη σε περίοδο οικονομικής κρίσης
- αστάθεια των ποσών προς οφειλή σε περιόδους κρίσης

Η φορολογική βάση

Φορολογική βάση είναι το μέγεθος με βάση το οποίο υπολογίζεται η φορολογική υποχρέωση, δηλαδή το ποσό φόρου που πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος. Ως φορολογική βάση μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε χαρακτηριστικό γνώρισμα των φορολογουμένων, οικονομικό ή και μη οικονομικό.

Ως φορολογική βάση χρησιμοποιούνται συνήθως διάφορα οικονομικά χαρακτηριστικά του φορολογουμένου και ιδιαίτερα το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη, ειδικότερα μάλιστα η καταναλωτική δαπάνη.

Σήμερα πλέον γίνεται δεκτό από την πλειοψηφία των θεωρητικών της Δημόσιας Οικονομικής ότι το εισόδημα πρέπει να χρησιμοποιείται πρωταρχικά ως βάση για τον υπολογισμό της φορολογικής υποχρέωσης, γιατί αποτελεί τον κύριο δείκτη της οικονομικής ευμάρειας και επομένως της δυνατότητας των φορολογουμένων να συμβάλλουν στη χρηματοδότηση των δημόσιων δαπανών, θα πρέπει όμως συμπληρωματικά να χρησιμοποιείται και η περιουσία.

Γενικές Αρχές Φορολογίας (1/2)

Η Αρχή της βεβαιότητας του φόρου, κατοχυρώνει ότι ο φόρος πρέπει να είναι γνωστός εκ των προτέρων, τόσο ως προς την ύπαρξή του και τον τρόπο επιβολής του, όσο και ως προς το ύψος και μέγεθός του και δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου, κατά το οποίο επιβλήθηκε. Επίσης θα πρέπει ο φορολογικός νόμος να είναι σταθερός, να μην εμφανίζονται διάφορες μεταβολές, κατά το δοκούν και ασφαλώς αυτές, να μην επιβάλλουν αναδρομική φορολογία.

Αρχή της προσφορότητας του φόρου που υλοποιείται μέσω της ανάπτυξης των ηλεκτρονικών υποδομών και της διαδικτυακής επικοινωνίας. Η αρχή αυτή προσδιορίζει την καταβολή του φόρου με όσο το δυνατόν μικρότερο διαχειριστικό κόστος και όχληση του υπόχρεου. Είναι γεγονός ότι σε αυτόν τον τομέα καταγράφονται σημαντικές πρόοδοι που ενισχύουν την άποψη μιας αισιόδοξης προοπτικής.

Αρχή του ευχερούς ελέγχου της επιβαλλόμενης φορολογίας, δηλαδή ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, θα πρέπει να κατέχει τα απαραίτητα νομικά όπλα, μέσω των οποίων να είναι σε θέση αδαπάνως, να αμύνεται κατά των τυχόν λαθών, παραλείψεων ή αυθαιρεσιών της φορολογικής αρχής. Να μην φοβάται, δηλαδή να υποβάλλει την ένστασή του και την προσφυγή του, αναλογιζόμενος ότι το κόστος αυτό θα του στερήσει την οικονομική ωφέλεια της όποιας επιτυχούς έκβασης της υπόθεσης.

Γενικές Αρχές Φορολογίας (2/2)

Αρχή της απλότητας του φόρου, ήτοι τόσο το αντικείμενο του φόρου, όσο και ο υπολογισμός, αλλά και η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης αυτού να χαρακτηρίζονται από απλότητα και κυρίως σαφήνεια, χωρίς να αφήνουν περιθώρια παρερμηνειών, από τους υπόχρεους φορολογούμενους και από τα ελεγκτικά όργανα της πολιτείας. Ο νόμος να είναι σαφής. Να παρέλκει η «απαραίτητη» ερμηνεία της διοίκησης, η οποία στις περισσότερες των περιπτώσεων αυτοσχεδιάζει και αναιρεί τον νομοθέτη, ή αλλοιώνει την πρόθεσή του.

Αρχή της αποφυγής της διπλής φορολογίας, ίσως η πλέον καταπατημένη αρχή, αφού πλείστοι φόροι επιβάλλονται επί άλλων φόρων, χωρίς καν να τηρούνται τα προσχήματα και με την διαρκή αιτιολογία των έκτακτων δημοσιονομικών καταστάσεων και αναγκών.

Η έννοια του φορολογικού συστήματος

Ως φορολογικό σύστημα μιας χώρας μπορεί να προσδιοριστεί το σύνολο των φορολογικών νόμων που ισχύουν σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Ένα φορολογικό σύστημα, όμως, δεν είναι τυχαίο σύνολο νόμων, όπως υπονοείται από τον παραπάνω ορισμό, αλλά υπακούει σε ορισμένους κανόνες ιδεολογικής, οικονομικής και οικονομικής υφής.

Το φορολογικό σύστημα μιας χώρας είναι οι διάφοροι φόροι που επιβάλλονται στους φορολογούμενους για να μπορέσουν να καλύψουν μέσω αυτών τις δαπάνες του κράτους.

Παρόλο που οι περισσότερες χώρες επιβάλλουν ανάλογους φόρους, τα φορολογικά συστήματα των χωρών είναι διαφορετικά μεταξύ τους, γιατί το φορολογικό σύστημα κάθε χώρας αλληλεξαρτάται από διάφορους οικονομικούς, κοινωνικούς, και πολιτικούς παράγοντες.

Σημαντικές όμως διαφορές στη διάρθρωση των φορολογικών συστημάτων παρατηρείται ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις αναπτυσσόμενες χώρες. Μερικές από τις διαφορές αυτές είναι η οργάνωση των οικονομικών υπηρεσιών, λογιστική οργάνωση των επιχειρήσεων και η τάση των φορολογουμένων προς τη φοροδιαφυγή.

Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα (1/3)

Οι δημόσιοι φορείς, για να πετυχαίνουν καλύτερα τις πολλαπλές επιδιώξεις τους, επιβάλλουν συνήθως περισσότερους από ένα φόρους. Αυτό είναι αναγκαίο επειδή κάποιοι φόροι είναι περισσότερο αποτελεσματικοί στην πραγματοποίηση ορισμένων στόχων των δημόσιων φορέων, ενώ άλλοι φόροι είναι πιο αποτελεσματικοί στην πραγματοποίηση άλλων στόχων. Συνεπώς, οι διάφορες κατηγορίες φόρων εμφανίζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, γι' αυτό πρέπει να συνδυάζονται κατάλληλα, ώστε να ελαχιστοποιούνται τα μειονεκτήματα της φορολογίας και να μεγιστοποιούνται τα πλεονεκτήματα της.

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα περιλαμβάνει μια ευρεία κατηγορία φόρων που έχουν ως βάση άλλοι το εισόδημα, άλλοι την περιουσία και άλλοι την καταναλωτική δαπάνη.

Οι 5 βασικοί φορολογικοί Νόμοι είναι Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ο Κώδικας Φορολογικών Διαδικασιών, ο ΕΝΦΙΑ, ο ΦΠΑ και τα ΕΛΠ. Οι περισσότεροι φόροι επιβάλλονται από το κράτος, κάποιοι από τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλοι από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο βασικότερος από άποψη εσόδων φόρος στη χώρα μας είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας καθώς τα έσοδα από έμμεσους φόρους όπως ο Φ.Π.Α. είναι κατά πολύ αυξημένα σε σχέση με τους άμεσους φόρους.

Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα (2/3)

Η φορολογία στην Ελλάδα ρυθμίζεται από δύο φορολογικά νομοθετήματα όσο αφορά την φορολογία εισοδήματος.

Αυτά είναι ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2014 που ισχύει για εισοδήματα που έχουν προκύψει από 01.01.2013 και ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.2238/1994 που ισχύει για εισοδήματα μέχρι 31.12.2013.

Και τα δύο αφορούν τα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα αφού ο νομοθέτης έχει προβέψει να τα ξεχωρίσει με ειδικά εδάφια. Ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας έχει εφαρμογή με τον Ν.2859/2000 και τα ΕΛΠ εφαρμόζονται βάση του Ν.4308.2014.

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας ρυθμίζεται από τον Ν.4174/2013 και η κωδικοποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη φορολογία κατοχής ακινήτων, γίνεται με τον Ν. 4223/2013 για την επιβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα (3/3)

Έρευνες έχουν δείξει ότι η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από υψηλούς φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι δεν συνοδεύονται από αντίστοιχα υψηλά φορολογικά έσοδα.

Παράλληλα, ενώ έχει περίπου σταθερά συνολικά ετήσια έσοδα εμφανίζει υψηλή μεταβλητότητα των φορολογικών παραμέτρων και διάφορες παραμορφώσεις όπως:

- 7 μεταβολές συντελεστή εταιρικών κερδών από το 2005 (νευρικότητα)
- αφορολόγητο εισόδημα 2x το όριο φτώχειας
- ελάχιστο αφορολόγητο και μικρό ανώτατο εισόδημα για μέγιστο συντελεστή με αποτέλεσμα την τιμωρία των μεσαίων εισοδημάτων

Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α)

Ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) είναι ένας σχετικά νέος φόρος που επιβλήθηκε από το Ελληνικό κράτος για την ακίνητη περιουσία τα τελευταία χρόνια συγκεκριμένα το 2014.

Πρόκειται για έναν φόρο που αφορά όλους τους ιδιοκτήτες για κάθε ακίνητο που έχουν στην κατοχή τους όπως κατοικίες, οικόπεδα και αγροτεμάχια.

Προκάτοχος του φόρου ήταν το λεγόμενο "Χαράτσι" που επιβάλλονταν στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Ο ΕΝΦΙΑ είναι ετήσιος και η καταβολή του γίνεται σε ισόποσες δόσεις μηνιαίες ώστε να είναι πιο εύκολο να πληρωθεί. Το ύψος του ποσού προκύπτει και εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως τα τετραγωνικά, τον όροφο αν πρόκειται για κατοικία, την παλαιότητα, την τιμή ζώνης.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) (1/2)

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας είναι έμμεσος φόρος που επιβλήθηκε από το "Παράγωγο Δίκαιο" του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόμοιος όμως φόρος υφίσταται και σε περίπου 30 κράτη εκτός Κοινότητας σε διάφορες ηπείρους.

Στην Ελλάδα καθιερώθηκε την 1η Ιανουαρίου με τρίχρονη καθυστέρηση (επρόκειτο να τεθεί σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 1984. Για ένα μικρό χρονικό διάστημα η εφαρμογή του προκάλεσε αρρυθμία στην αγορά. Οι πρώτοι που πλήρωσαν τον φόρο, ήταν οι πελάτες των κέντρων διασκέδασης όπου γιόρτασαν το πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν, με τον συντελεστή του 36%.

Σήμερα ο Φ.Π.Α. ορίζεται από το Νόμο υπ'αριθμόν 2859 του 2000 (όπως ανακοινώθηκε στο ΦΕΚ Α' 248/07-11-2000 και σύμφωνα με την πιο πρόσφατη αναθεώρησή του) επίσης ως είδος έμμεσου φόρου που επιβάλλεται στις συναλλαγές σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια εκτός από την περιοχή του Αγίου Όρους και των υπαγομένων σ' αυτό.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) (2/2)

Πρόκειται για φόρο κύκλου εργασιών και μετακυλιέται από τον κατά νόμο υπόχρεο στον αντισυμβαλλόμενο. Καταβάλλεται τμηματικά σε κάθε στάδιο συναλλαγής στην προστιθέμενη αξία και μετακυλιέται ολόκληρος στην τελική κατανάλωση.

Με αυτόν τον τρόπο κάθε βαθμίδα παραγωγής ή συναλλαγής φορολογείται κατ' αποτέλεσμα μόνο ως προς το επιπλέον τίμημα που εισπράττει ο προμηθευτής, δηλαδή ως προς την αξία που προστίθεται στο αγαθό κατά την κάθε βαθμίδα επεξεργασίας του. Υπολογίζεται ουσιαστικά μόνο στην αξία η οποία προστίθεται από κάθε επιχείρηση, δηλαδή στη διαφορά μεταξύ αξίας παράδοσης των αγαθών και αξίας κτήσης τους.

Γι' αυτό ονομάζεται και φόρος προστιθέμενης αξίας.

Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας(Κ.Φ.Δ.)

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με τον Ν 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170/26.7.2013) αποτελεί ένα καινοτόμο για τα φορολογικά δεδομένα νομοθέτημα στη χώρα μας, καθώς ενσωμάτωσε και απλοποίησε διάσπαρτες διατάξεις της πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθεσίας που αφορούν τις φορολογικές διαδικασίες, τη σχέση μεταξύ φορολογούμενου και φορολογικής διοίκησης και τις διαδικασίες είσπραξης των φόρων.

Επίσης, εισήγαγε νέους και σύγχρονους τρόπους προσδιορισμού του φόρου, επαναξιολόγησε τα προνόμια του Δημοσίου και επαναθεμελίωσε τις σχέσεις μεταξύ της φορολογικής διοίκησης και του φορολογούμενου σε υγιέστερη και δικαιότερη βάση. Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας, ήδη, μέσα στα δύο πρώτα χρόνια από τη θέση του σε ισχύ υπέστη πολλές και αξιόλογες τροποποιήσεις, οι οποίες κατέστησαν ακόμη περισσότερο επιτακτική την ούτως ή άλλως αναγκαία ερμηνευτική προσέγγιση των διατάξεων του νεωτεριστικού και νεότευκτου νομοθετήματος.

Μάλιστα, με τον Ν 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015) επήλθαν σπουδαίες αλλαγές στο καθεστώς των προστίμων για τις παραβάσεις της φοροδιαφυγής και προστέθηκε νέο κεφάλαιο δωδέκατο για τα φορολογικά εγκλήματα.

Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.)

Το σχέδιο νόμου για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα, το οποίο άλλαξε τα λογιστικά δεδομένα για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων στη χώρα μας. Είναι γνωστό ότι από 1/1/2015 και με βάση τον Ν.4308/2014 ήταν το πρώτο έτος εφαρμογής των Ε.Λ.Π. σε κάθε επιχείρηση αδιάφορα αν τηρεί διπλογραφικά ή απλογραφικά βιβλία.

Ήταν γνωστή η τοπική ιδιομορφία του Κ.Β.Σ. που ταλαιπωρούσε χιλιάδες επιχειρήσεις και λογιστές για δεκαετίες. Έτσι το 2011 το Ελληνικό Κράτος ανέλαβε την υποχρέωση κατάργησης του Κ.Β.Σ. Μετά από διαπραγματεύσεις ψηφίστηκε ο Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Ν. 4093/2012), ο οποίος ίσχυε από 1/1/2013 και ο οποίος προέβλεπε την κατάργησή του, καθώς στο τελευταίο του άρθρο 14 τρία από τα βασικότερα άρθρα έπαυαν να ισχύουν σε έναν χρόνο.

Με το ως άνω νομοθέτημα καθιερώνεται μια νέα διαδικασία διαχείρισης των φορολογικών στοιχείων και βιβλίων και αποτελεί σημαντική πρόοδο στο χώρο του ελληνικού λογιστικού κανονιστικού πλαισίου, με επιδράσεις στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης των λογιστικών εργασιών.

Με τις διατάξεις του νέου αυτού νόμου, απλουστεύονται και σε σημαντικό βαθμό εξομαλύνονται ζητήματα που σχετίζονται με την λογιστική παρακολούθηση των πράξεων και συναλλαγών μιας επιχείρησης- οντότητας, την επιμέτρηση των περιουσιακών της στοιχείων και υποχρεώσεων ενώ άλλαξε το σχέδιο λογαριασμών και ο τρόπος κατάρτισης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, οι αρχές της λογιστικής δεν αλλάζουν, το κύριο χαρακτηριστικό των νέων αυτών διατάξεων, είναι ότι η ίδια η οντότητα μέσω διαχειριστών της αναλαμβάνει την ορθή καταγραφή του λογιστικού έργου, έχοντας την αποκλειστική ευθύνη για τις ενέργειές της.

Οντότητες (1/2)

Η ένταξη μιας οντότητας σε κατηγορία μεγέθους προσδιορίζει κυρίως τις λογιστικές της υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά:

- α) τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσει, βάσει του άρθρου 16,
- β) απλοποιήσεις και απαλλαγές από ορισμένους κανόνες επιμέτρησης, καθώς και από την παροχή ορισμένων πληροφοριών του προσαρτήματος, βάσει του άρθρου 30,
- γ) απαγόρευση χρήσης ορισμένων κανόνων επιμέτρησης.

Οντότητες (2/2)

Για τον προσδιορισμό των λογιστικών υποχρεώσεων των οντοτήτων, το άρθρο 2 ταξινομεί τις υποκείμενες οντότητες με βάση το μέγεθός τους σε:

- πολύ μικρές,
- μικρές,
- μεσαίες και
- μεγάλες.

Κατηγορίες μεγέθους οντοτήτων

Κατηγορίες οντοτήτων	Κριτήρια μεγέθους (κάλυψη 2 από τα 3)		
	Μέσος όρος προσωπικού	Σύνολο ενεργητικού (ευρώ)	Καθαρός κύκλος εργασιών (ευρώ)
Πολύ μικρές άρθρου 1, παρ. 2γ (δηλαδή ΟΕ, ΕΕ, ατομική, κλπ)	-	-	≤ 1.500.000
Πολύ μικρές (πρατ.υγρ.καυσ.)	-	-	≤ 8.000.000
Πολύ μικρές (ΑΕ,ΕΠΕ,ΙΚΕ,ΕΕ κατά μετοχές)	≤10	≤350.000	≤ 700.000
Μικρές άρθρου 1, παρ. 2γ, (δηλαδή ΟΕ, ΕΕ, ατομική, κλπ)	-	-	> 1.500.000
Πολύ μικρές άρθρου 1 παρ. 2α και 2β	≤ 10	≤ 350.000	≤ 700.000
Μικρές άρθρου 1 παρ. 2α και 2β	≤ 50	≤ 4.000.000	≤ 8.000.000
Μεσαίες (όλες)	≤ 250	≤ 20.000.000	≤ 40.000.000
Μεγάλες (όλες)	> 250	> 20.000.000	> 40.000.000

Οικονομικές Καταστάσεις ανά μέγεθος οντότητας (1/2)

Σύμφωνα με το άρθρο 16, του Νόμου 4308/2014 (ΦΕΚ 251 Α), οι Χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά Οντότητα, περιλαμβάνουν τα εξής, τα οποία πρέπει να υποβάλλονται για καταχώριση στο ΓΕΜΗ :

α) **Μεγάλες οντότητες** : Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μεγάλων οντοτήτων, περιλαμβάνουν:

- Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας)
- Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας).
- Την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης (Πίνακας).
- Την Κατάσταση Χρηματοροών (Πίνακας).
- Το Προσάρτημα (Σημειώσεις).

β) **Μεσαίες οντότητες** : Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μεσαίων οντοτήτων, περιλαμβάνουν:

- Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας).
- Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας).
- Την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης (Πίνακας).
- Το Προσάρτημα (Σημειώσεις).

Οικονομικές Καταστάσεις ανά μέγεθος οντότητας (2/2)

γ) **Μικρές οντότητες** : Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μικρών οντοτήτων, περιλαμβάνουν:

- Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας).
- Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας).
- Το Προσάρτημα (Σημειώσεις).

δ) **Πολύ μικρές οντότητες** : Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των πολύ μικρών, περιλαμβάνουν:

- Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας).
- Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας).
- Το Προσάρτημα (Σημειώσεις).

Ορισμένες εξαιρέσεις...

Σημείωση 1 :Οι πολύ μικρές οντότητες άρθρου 1 παρ 2α και 2β δύνανται, εναλλακτικά, να καταρτίζουν συνοπτικό Ισολογισμό και συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Σημείωση 2 :Οι πολύ μικρές οντότητες της παρ. 2 (γ) του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δύνανται, εναλλακτικά της (της ως άνω σημείωσης 2), να καταρτίζουν μόνο την Κατάσταση Αποτελεσμάτων εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από άλλη νομοθεσία.

Υπολογισμός μέσου όρου προσωπικού

Για τον υπολογισμό του ΜΟ προσωπικού, λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

- Ο μέσος όρος προσωπικού υπολογίζεται με αναγωγή σε ισοδύναμη πλήρη απασχόληση, ημερήσια και ετήσια, όταν στην επιχείρηση εργάζεται προσωπικό με μειωμένη απασχόληση.
- Εργαζόμενοι που έχουν ή τεκμαίρεται ότι έχουν εργασία έμμισθης απασχόλησης, ανεξάρτητα του τρόπου που αμείβονται (με τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών).
- Απασχολούμενοι με μίσθωση από άλλη οντότητα.
- Προκύπτουν δεκαδικά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη μονάδα.

Υπολογισμός ΜΟ προσωπικού

Καθεστώς	Εργαζόμενοι	Μήνες	Ώρες	Τύπος	Ισοδύναμοι πλήρους απασχόλησης
Πλήρους	45	12	8	$45 \cdot (12/12) \cdot (8/8)$	45
Πλήρους ημερήσιας, μερικής ετήσιας	2	5	8	$2 \cdot (5/12) \cdot (8/8)$	0,83
Μερικής ημερήσιας, πλήρους ετήσιας	4	12	6	$4 \cdot (12/12) \cdot (6/8)$	3
Λογιστής πλήρους (με τιμολόγιο)	1	12	8	$1 \cdot 12/12 \cdot 8/8$	1
Σύνολο	52				49,83 = 50

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

Διδάσκουσα: Δρ Κωνσταντίνα Ραγάζου

Email: koragazo@uth.gr